

EĞİTİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Eğitimde;

- “Niçin öğreteceğiz?” sorusunun cevabı eğitimin amaçlarını;
- “Nasıl öğreteceğiz?” sorusunun cevabı, öğretim yöntemlerini;
- “Ne ile öğreteceğiz?” sorusunun cevabı, eğitim araç ve gereçlerini;
- “Eğitimin sonunda ne kadar öğrettik?” sorusunun cevabı ise ölçme ve değerlendirme konusunu oluşturur.

Amaç

Yaygın olarak kullanılan katılımcı (interaktif) eğitim teknik ve yöntemlerinin özellikleri, uygulama kuralları ve kullanım alanlarını hakkında bilgi kazandırmak.

Öğrenim Hedefleri

Bu oturumun sonunda katılımcılar:

1. Yöntem ve teknik kavramlarını açıklayabilmeli
2. Katılımcı eğitim tekniklerinin temel kurallarını söyleyebilmeli
3. Eğitim tekniklerinin kullanımını açıklayabilmeli
4. Gösterim ve yetiştiricilik tekniklerini ilkelerine uygun bir şekilde uygulayabilmeli.

“Öyle bir yöntem arıyorum ki
Öğretenler daha az öğretsin,
Öğrenenler daha çok
Öğrensin....”

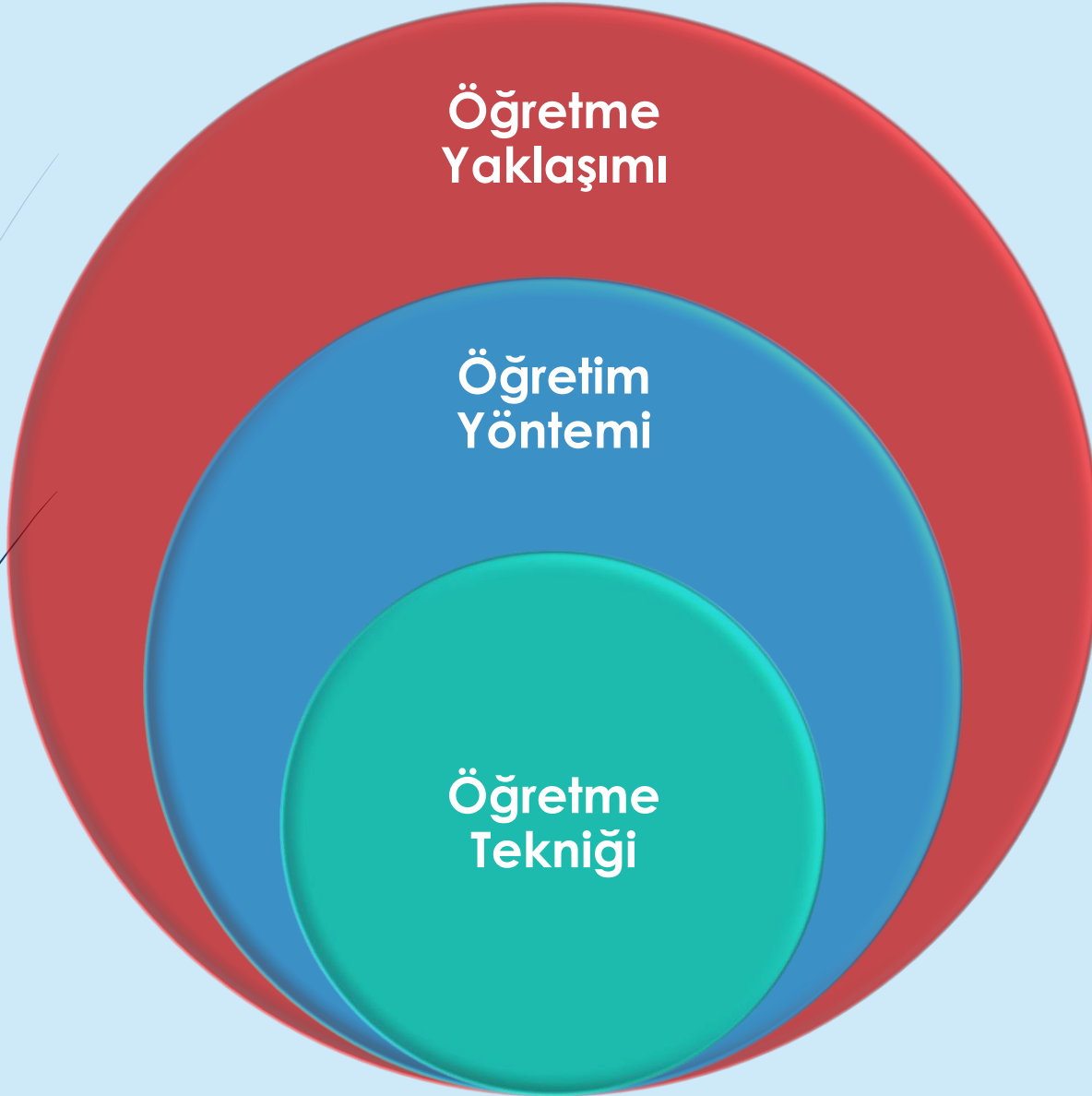
Johann Comenicus

İlk resimli ders kitabı “*Visible World in Pictures*” -1630
(*Resimlerde Görülen Dünya*)

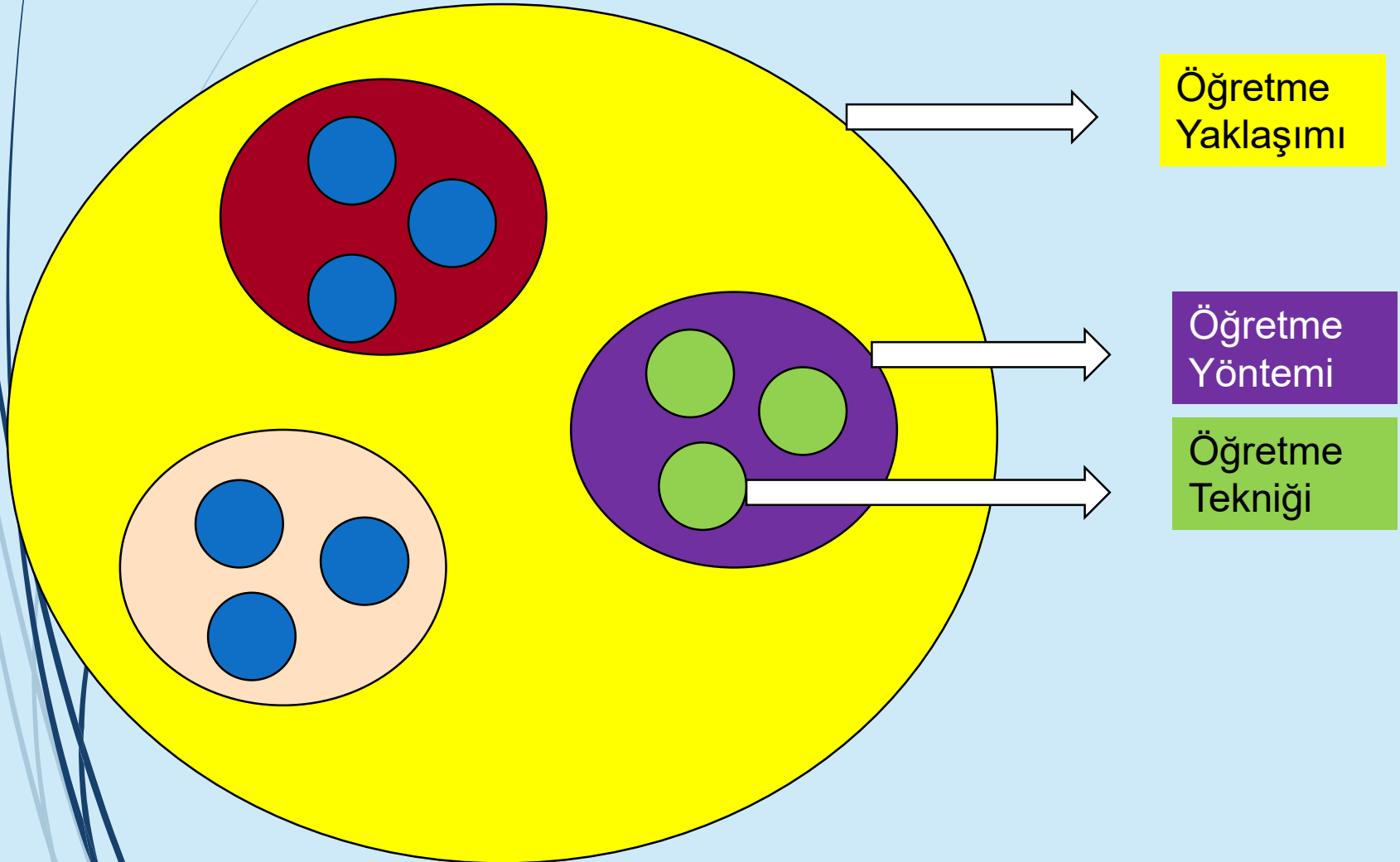
Öğretme
Yaklaşımı

Öğretim
Yöntemi

Öğretme
Tekniği

Öğretme Yolları;

Öğretme Yaklaşımı (Stratejileri)

- **Sunuş Yoluyla Öğretme (Bilgileri aktarma, etkileşim ve örneklemlendirme)** Öğrencilerin ön öğrenmelerinin (ön bilgilerin) yeterli olmadığı durumlarda, Konunun yeni öğrenilmeye başlandığı durumlarda, Dersin giriş kısmında, Konuyla ilgili gerekçelerin açıklanmasında, Grupların kalabalık olduğu durumlarda Zamanın az olduğu durumlarda, Dersin giriş ve sonuç kısımlarında
- **Buluş Yoluyla Öğretme (öğrenciyi motive ederek yönlendirme)**
- **Araştırma-İnceleme Yoluyla Öğretme (Eğitmen, rehber, yönlendirici, yol gösterici)** Öğrenme, hedeflere uygun, öğrenciyeye uygun ve gerçek hayatla ilişkili problemler üzerinde, problem çözümlerinin adımlarının kullanılması ile gerçekleşir.

Yöntem ve Teknik Kavramları

Yöntem: Bir sorunu çözmek, bir deneyi sonuçlandırmak, bir konuyu öğrenmek ya da öğretmek gibi amaçlara ulaşmak için bilinçli olarak seçilen ve izlenen düzenli yoldur.

Başka deyişle yöntem; bilimde, belli bir plana göre yapılan çalışmalar dizisidir.

Eğitim Yöntemleri

1. Anlatma yöntemi
2. Tartışma yöntemi
3. Örnek olay yöntemi
4. Problem çözme yöntemi
5. Bireysel çalışma yöntemi

Yöntem ve Teknik Kavramları

- ➔ **Teknik:** Bir öğretim yöntemini uygulamaya koyma biçimi, ya da sınıf içinde yapılan işlemlerin bütünü olarak tanımlanabilir.

Eğitim Teknikleri

- Soru-cevap
- Beyin fırtınası (Brainstorming)
- Oyunlaştırma (Role-play)
- Vaka alışması
- Grup alışmaları
- Gösterim (Demonstrasyon)
- Yetiştiricilik (Koçluk)

Anlatma Yöntemi

- ➔ Eğitimci/öğretmen merkezli öğretim yöntemi olup, daha çok eğitimci-öğretmenin bilgiyi aktarması sürecini içermektedir.

Tartışma Yöntemi

- Bir konu üzerinde katılımcıları düşünmeye yöneltmek, anlaşılmayan noktaları açıklamak ve verilen bilgileri pekiştirmek amacıyla kullanılan yöntemdir.

Bu yöntem;

- Konunun kavranması aşamasında,
- Karşılıklı görüşler ortaya konurken,
- Sorunun çözüm yollarını ararken
- Değerlendirme çalışmaları yapılırken kullanılır.

Tartışmanın Başarılı Geçmesi İçin!

- Ara ara anahtar noktalar özetlenmeli
- Tartışmanın ana konu üzerinde kalması sağlanmalı
- Her katılımcının katkılarını kullanarak kişilere destek verilmeli
- Katılımcılar arasındaki kişisel tartışmalar en aza indirgenmeli

Tartışmanın Başarılı Geçmesi İçin!

- ▶ Tüm katılımcılar tartışmaya girmeye teşvik edilmeli
- ▶ Tartışmada tek bir katılımcının baskın olması engellenmeli
- ▶ Tartışma ana fikirlerin özetiyle bitirilmelidir

Örnek Olay Yöntemi

- Bir olayın veya sorunun, yazılı veya sözlü anlatıldıktan ya da filmle gösterildikten sonra, konu hakkında katılımcıların tartışarak çözüm önerilerini ortaya koymaları temeline dayanan bir öğretim yoludur.

Problem Çözme Yöntemi

- İstenen amaca varabilmek için etkili ve yararlı araçları ve davranışları, türlü olanaklar arasından seçip kullanmadır.

Bu yöntem;

- Araştırma yoluyla öğretim yaklaşımında,
- Bilişsel alanın uygulanma düzeyindeki davranışların kazandırılmasında,
- Duyuşsal alanın ayrışma ve bileşim özelliklerini geliştirmede kullanılır.

Bireysel Çalışma Yöntemi

- Katılımcının konuyu yaparak, yaşayarak öğrenme yoludur.

Bu yöntem;

- Yetişkinin konuyu kendi başına öğrenmek istediği zaman kullanılır.

Yöntem ve Teknik Kavramları

Teknik: Bir öğretim yöntemini uygulamaya koyma biçimi ya da sınıf içinde yapılan işlemlerin bütünü olarak tanımlanabilir.

Katılımcı Eğitim Teknikleri

Katılımcıları öğrenme sürecine etkin olarak dahil etmek için çeşitli eğitim yöntemleri ve sunum becerilerinin kullanıldığı eğitim teknikleridir.

**“İşitirsem unuturum
Görürsem anımsarım
Yaparsam öğrenirim”
Confucius**

“Tartışırsam gelişirim”

Dr. Nusret Fişek

Neden Katılımcı Eğitim Tekniklerini Kullanırız?

- ➔ Katılımcılara birbirinden öğrenme olanağı sunar
- ➔ Etkin katılımı sağlar
- ➔ Ekip çalışması ruhu doğar
- ➔ Farklı bakış açıları ortaya koyabilir

**Katılımcı (interaktif)
eğitim teknikleri
nelerdir?**

Soru- Cevap Tekniği

- Düşünme ve konuşma alışkanlıklarını kazandırma bakımından önemli bir tekniktir.
- Kullanımı yaygındır.

Soru-Cevap Ne Zaman Kullanılır?

- ➔ Bir konuya giriş yapmak için,
- ➔ Konu karmaşık olduğunda anlaşılmasını sağlamak için,
- ➔ Görsel-İşitsel araçlar ile desteklenmiş sınıf dersinin etkisini artırmak için,
- ➔ Beyin fırtınası başlatmak için,
- ➔ Tartışma ortamı yaratmak için kullanılabilir.

Soru Türleri

- Odaklayıcı sorular
- Destekleyici Sorular
- İrdeleyici Sorular

Uygulama Kuralları-1

- Cevaplar dikkatle dinlenmeli
- Çok fazla soru sormaktan kaçınılmalı
- Katılımcılar da soru sormaya özendirilmeli
- Soruyu sorduktan sonra katılımcıya düşünmesi için zaman bırakılmalı
- Cevapları bilinen veya tek kelimelik cevabı olan sorular sorulmamalı

Uygulama Kuralları-2

- Bir defada sadece bir soru yöneltilmeli
- Doğru cevaplar geribildirimle pekiştirilerek ödüllendirilmeli
- Yanlış cevaplardan sonra alay edici veya küçük düşürücü davranışlarda bulunulmamalı, ipuçları verilmeli, soru başka bir şekilde sorulmalı veya doğru cevap eğitimci tarafından verilmelidir.

Soru Sorma Neden Gerekli?

- Eğitimin etkisini artırır
- Sunum daha ilginç olur
- Düşünmeye sevk eder
- Kavramayı sağlar
- Dikkati konu üzerine çeker

Etkili Soru Sorma-1

- Soruyu tüm gruba yöneltme
- Soruyu katılımcılardan birine adıyla hitap ederek sorma
- Soruyu sorma, duraklama, sonra soruyu bir katılımcıya yöneltme

Etkili Soru Sorma-2

- Katılımcının doğru yanıtını tekrarlama
- Doğru yanıtı destekleme/ödüllendirme
- Katılımcının verdiği yanıt kısmi olarak doğruysa
- Katılımcının yanıtı hatalı olduğunda
- Katılımcı soruyu yanıtlamadığında

Katılımcılar Soru Sorduğunda

- Soru yanıtlanır
- Soruya başka bir soru ile cevap verilir
- Yanıt bilinmiyorsa söylenir ve daha sonra cevap verilir
- Konudan sapmaya neden olan sorular vakit varsa cevaplanır

Küçük Grup Çalışmaları

Küçük Grup Çalışmaları

- Aynı konu üzerinde ortak amaçlarla yapılan çalışmaya grup çalışması denilir.
- Eğitimci ya da katılımcılar tarafından **ortaya** atılan bir sorunu **çözmek**, **vaka çalışmaları** yapmak, **oyunlaştırmalar için oynanacak rolleri hazırlamak** için kullanılan bir eğitim tekniğidir.

Küçük Grup Çalışmaları

- Her grup tek bir durum/sorun üzerinde çalışabileceği gibi aynı konunun farklı alt başlıkları üzerinde de çalışabilirler.
- Gruplar 4-6 kişiden oluşmalıdır.
- Grup çalışmasının amacı belirlenmeli ve katılımcılarla paylaşılmalıdır.
- Eğitimci grup çalışmalarında rehber görevi üstlenir.

Küçük Grup Çalışmaları

- Grup içinden kayıt görevlisi ve bulguları büyük gruba sunacak sunucu belirlemeleri söylenir.
- Süre belirlenir
- Küçük grupların çalışmalarının sonunda katılımcılar büyük grupta bir araya gelirler.
- Grupların hazırladığı raporlar, yanıtlar , sunulan oyunlar, öneriler tartışılır ve eğitmen tarafından özetlenir.

Tartışmanın Başarılı Geçmesi İçin!

- ▶ Etkileşim kurulmasını sağlayan oturma düzenlemeleri yapılmalı
- ▶ Konuşma eğitmenden katılımcıya doğru yönlendirilmeli
- ▶ Eğitimci başvuru kaynağı olmalı

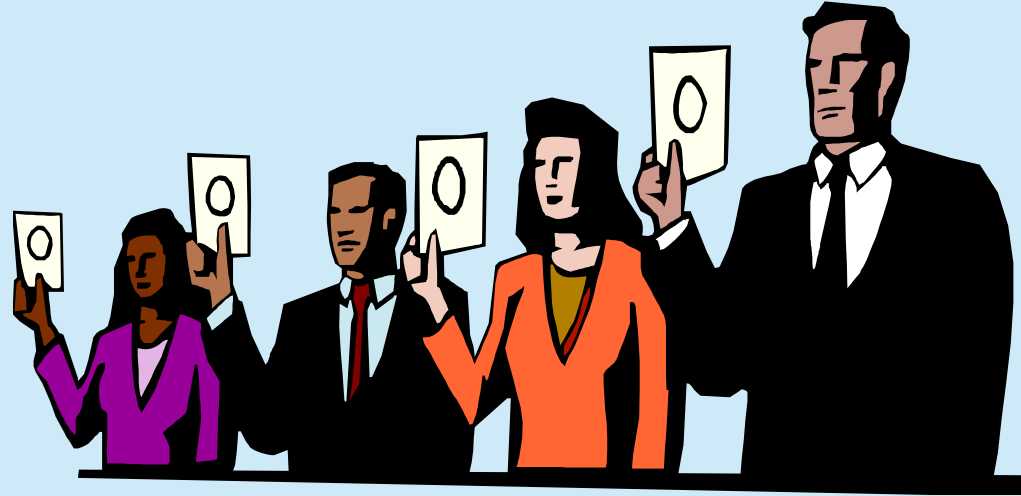

Vaka Çalışması

Vaka Çalışması-1

Belli bir konu, başlık veya problem üzerine odaklanmış gerçekçi senaryolar kullanarak yapılan bir eğitim tekniğidir.

Vaka Çalışması-2

- ▶ En önemli avantajı katılımcının dikkatini gerçek bir duruma çekmesidir
- ▶ Vaka çalışmasını çözmek veya tamamlamak için katılımcılar teker teker veya küçük gruplarda çalışabilirler

Vaka Çalışması-3

- ➔ Eğitmen tarafından vaka ayrıntılı bir şekilde yazılı olarak sunulur ya da katılımcılara dağıtılır.
- ➔ Eğitmen kaynak kişi olarak yardım etmelidir.
- ➔ Vaka hazırlanırken olayda temel ayrıntıların iyi belirlenmiş olması gerekir.

Vaka Çalışması-4

- Vaka için yönlendirici tartışma soruları önceden belirlenmelidir.
- Katılımcılara vaka çalışmasını okuduktan sonra tartışma yapmaları için zaman tanınmalıdır.
- Sorun çözüldükten sonra eğitmen tarafından özetlenmelidir.

Vaka Çalışmasının Aşamaları

- Vaka kısaca açıklanır
- Vaka soruları üzerinden örnek olayla ilgili bilgiler derlenir
- Karar için alternatif öneriler belirlenir
- Tüm grubun ya da küçük grubun üzerinde birleştiği karar alınır.

Örnek Vaka Çalışması

Bir haftalık bir eğitim yapmakla görevlendiriliyorsunuz. Kursun özeti, taslağı, kurs programı size veriliyor ve ona göre hazırlanıyorsunuz. Kurs gereçlerinizi alıp eğitimin yapılacağı yere gidiyorsunuz. Oraya ulaştığınızda bir de görüyorsunuz ki; katılımcıların bilgi, görgü ve beceri düzeyi beklentilerinizin altında, sınıf çok küçük ve havasız, ne tahta ne tepegöz var. Sınıfta sandalyeler arka arkaya sıra halinde dizilmiş, planlarınızı 16 katılımcıya göre yapmıştınız ancak sınıfta 30 kişi var.

Örnek Vaka Çalışması

Tartışma soruları:

- Bu vakada eğitimcinin karşılaştığı sorunlar nelerdir?
- Eğitimci neden böyle bir durumla karşılaşmıştır?
- Eğitimci bu sorunları nasıl aşabilirdi/aşar?

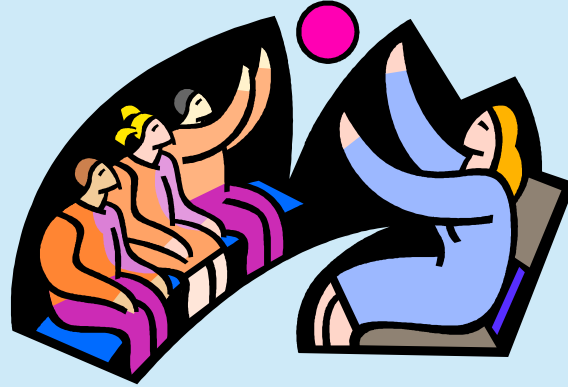
Oyunlaştırma (Role- Play)

Oyunlaştırma (Role- Play)

- Katılımcıların eğitim amaçları ile ilgili bir durumu gerçeğe uygun olarak oynadıkları eğitim oyunudur

Oyunlaştırma (Role- Play)

- Katılımcılar gerçek bir yaşam durumunun tecrübesini gerçek yaşam riskleriyle karşılaşmadan yapabilirler
- Katılımcılar başvuran kişinin içinde bulunduğu durumu daha iyi kavrar ve anlayışı artar

Oyunlaştırma Hazırlarken

- Amaçlar belirlenir
- Basit bir oyun ve roller saptanır
- Zaman, yer, dekor, eğitim materyalleri hazırlanır
- Katılımcıların ne yapacağı ve izleyicilerin neyi gözlemleyeceği açıklanır
- Olumlu ve doğru oyunlaştırmalar yapılmalıdır, olumsuz yanlar varsa da az olmalıdır

Oyunlaştırma Sonrasında

- ➔ Eğitmen oynayanlara neler hissettiklerini sorar, oynanan oyunun önemli noktaları hem oyuncular hem de izleyicilerle tartışılır
- ➔ Klinik beceri veya etkinliğe nasıl uyarlanacağı anlatılarak özet yapılır
- ➔ Bu yöntem konuya giriş için de kullanılabilir

Beyin Fırtınası

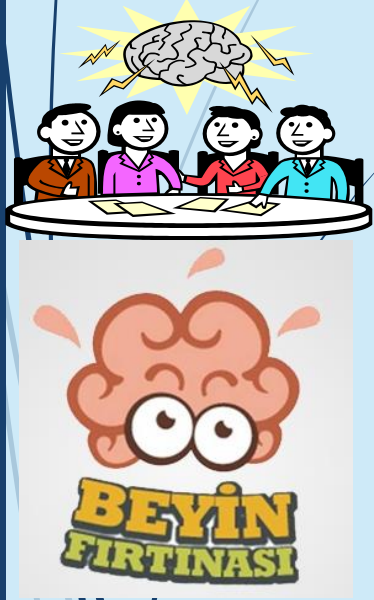

Beyin Fırtınası-1

- Bir konuya çözüm getirmek, karar vermek ve hayal yoluyla düşünce ve fikir üretmek için kullanılan yaratıcı bir tekniktir.

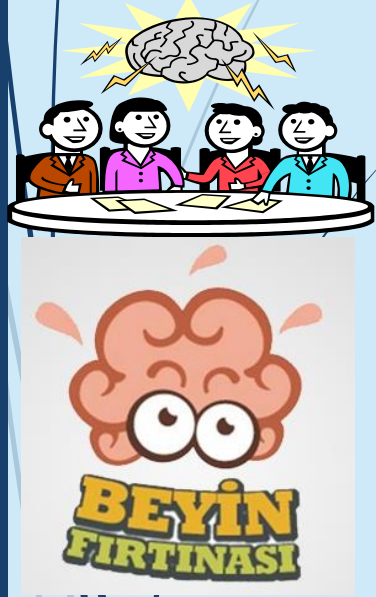

Beyin Fırtınası-2

- ➔ Genellikle küçük gruplarda (10-15 kişi) yürütülen bir eğitim tekniğidir.
- ➔ Beyin fırtınasının amacı belli bir konu veya problem üzerine alternatif çözümler üretmektir.

Beyin Fırtınası-3

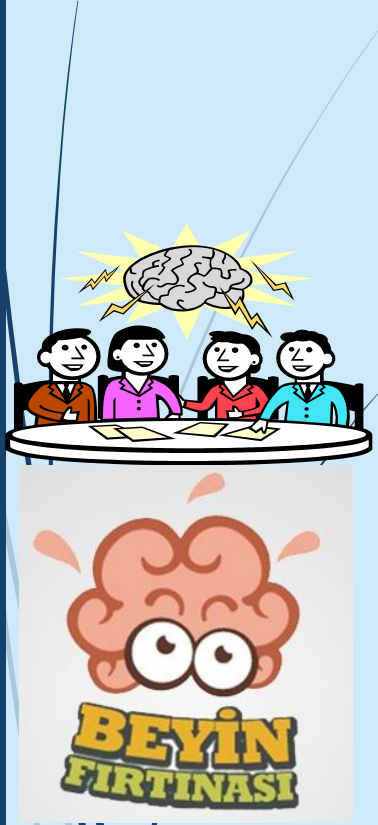

- Herhangi bir konuda katılımcıların kendi kafalarında sansürsüz düşüncelerini sağlamak ve eleştirmeden mümkün olduğunca çok fazla fikir toplamak amaçlanır.
- Beyin fırtınası için katılımcıların konuyla ilgili bilgi ve görgülerinin olması gerekir.

Beyin Fırtınası İlkeleri-1

- Eğitimci tartışılacak konuyu net bir şekilde ortaya koymalıdır
- Konu tek bir soru olmalıdır
- Zaman sınırı belirlenmelidir
- Her katılımcının fikri alınmaya ve katılımının sağlanmasına çalışılmalıdır

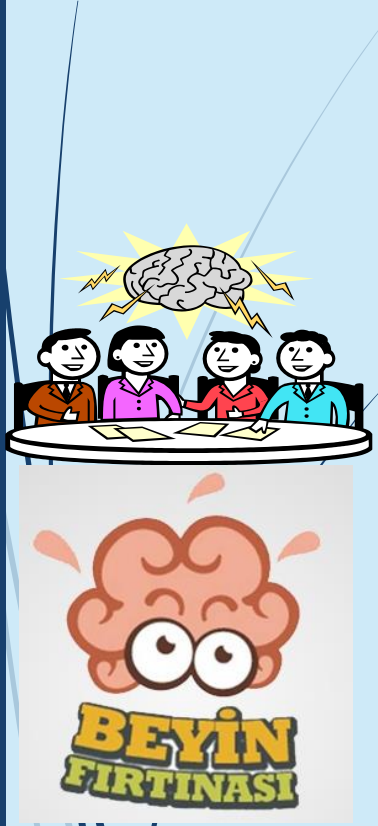

Beyin Fırtınası İlkeleri-2

- ➔ Fikirler veya öneriler tahtaya yazılarak kayıt tutulur
- ➔ Eğitimci zaman zaman olumlu geribildirimlerle katılımcıları yüreklendirmelidir

Beyin Fırtınası İlkeleri-3

- Düzenli aralıklarla yazılı fikir ve öneriler tekrarlanır
- Sonunda liste tek tek tartışılıp özetlenir
- Sunuma giriş tekniği olarak da kullanılabilir

HÜLASA;

Teşekkürler...